

Overstapprocedure: Leerwegondersteuning in het vmbo en Praktijkonderwijs (vanuit PO)

Schooljaar 2021 - 2022

Inleiding

In dit document wordt de overstapprocedure beschreven naar het vmbo met leerweg ondersteunend onderwijs (lwoo) en het Praktijkonderwijs (PrO). Deze procedure is een aanvulling op de algemene overstapprocedure PO-VO en *betreft leerlingen die voor schooljaar 2022-2023 worden aangemeld bij het Voortgezet Onderwijs (VO)*. Deze procedure is bedoeld om leerlingen tijdig in beeld te brengen en vast te stellen welke ondersteuning de leerling nodig heeft in het VO.

Voor het Praktijkonderwijs gelden landelijke criteria. Voor leerlingen in de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg kan de VO-school zelf beslissen om leerwegondersteuning aan te bieden. De toelatingscommissie van de school kijkt naar test- en toetsgegevens om te bepalen of en welke ondersteuning noodzakelijk is en op welke wijze deze ondersteuning wordt vormgegeven. Indiciestellingen voor leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) of praktijkonderwijs (pro) staan los van het schooladvies en eindtoetsadvies. De basisschool kan dus niet via het schooladvies bepalen of een leerling in aanmerking komt voor lwoo of pro. Om deze reden is er ook geen eindtoetsadvies 'praktijkonderwijs'.

Voor de wijze waarop de betreffende scholen in de regio leerwegondersteuning vormgeven en organiseren, verwijzen we naar de schoolondersteuningsprofielen die beschikbaar zijn via: swvduinenbollenstreek.schoolprofielen.nl

Inhoud

In deze procedure zijn de volgende zaken nader uitwerkt:

1. [Uitgangspunten in de overstapprocedure](#)
2. [Inhoudsvereisten aanmelding onderzoek en advies](#)
3. [Richtlijnen en criteria toewijzing:](#)
 - a. [Richtlijnen toewijzen Leerwegondersteuning in het vmbo](#)
 - b. [Criteria voor Praktijkonderwijs](#)
 - c. [Grensvlak LWOO en PrO](#)
4. [Tijdpad onderzoek en advies Lwoo/PrO](#)
5. [Planning testafname & Overzicht scholen en contactpersonen](#)

Bijlage:

[Toestemmingsverklaring](#)

1. Uitgangspunten in de overstapprocedure

Algemeen:

- a) Leerlingen waarvan het primair onderwijs van mening is dat zij in aanmerking komen voor praktijkonderwijs of *leerwegondersteuning* in het vmbo dienen uiterlijk **1 november** (van het laatste schooljaar primair onderwijs) te worden aangemeld voor een onderzoeks- en adviestraject.
- b) Aanmelden verloopt via de [zorgaanmeldroute](#) in [Onderwijs Transparant](#)
- c) Om tot een oordeel te komen of een leerling voldoet aan de hieronder nader omschreven criteria, wordt gebruik gemaakt van de vastgestelde screenings- en testinstrumenten, die jaarlijks via een Ministeriële regeling worden gepubliceerd. Het resultaat op de eindtoets maakt geen onderdeel uit van de bepaling toelaatbaarheid tot het Praktijkonderwijs of het toekennen van LWOO.
- d) Aanmelding voor onderzoek door een van de scholen betreft geen aanmelding op deze school. Er blijft dus de mogelijkheid om later nog op een andere school aan te melden.

Vmbo met leerwegondersteunend onderwijs:

Het Samenwerkingsverband geeft per 1 januari 2018 geen lwoo-aanwijzing meer aan individuele leerlingen. Het Samenwerkingsverband verdeelt de middelen over groepen leerlingen op basis van een verdeelsleutel aan de vmbo-scholen binnen het Samenwerkingsverband met een lwoo-licentie. De vmbo-school beoordeelt zelf welke leerlingen in aanmerking komen voor lwoo.

- e) Voor leerlingen die mogelijk in aanmerking komen voor leerwegondersteuning dient het dossier te worden aangemeld bij één van de vier vmbo-school in de regio waar de leerling vermoedelijk wordt aangemeld (*Fioretti College Hillegom, KTS Voorhout, Vakcollege Rijnmond Katwijk en Wellantcollege Rijnsburg*).
- f) Op basis van leerlingvolgsysteem (toetsgegevens van groep 6, eind 7) wordt door de vmbo-school gekeken of de leerling in aanmerking komt voor leerwegondersteuning binnen het vmbo. Voor toewijzen lwoo zijn er in de regio gezamenlijke richtlijnen afgesproken (zie paragraaf 3).
- g) Wanneer de gegevens binnen het grensgebied lwoo/pro vallen, of de aangeleverde didactische gegevens niet recent, eenduidig of compleet zijn, bepaalt vo-school met po-school of aanvullend didactisch onderzoek naar het taal- en rekenniveau (en eventueel intelligentieonderzoek) nodig is.
- h) Wanneer het po al van te voren afname van drempelonderzoek (of NIO) wenselijk vindt, kunnen zij dat kenbaar maken in het formulier.
- i) De Adviescommissie Toelaatbaarheid (ACT) van het Samenwerkingsverband kan op verzoek van de VO-school waar de leerling is aangemeld consulterend worden ingezet om tot een advies te komen.
- j) Leerlingen die voor leerwegondersteuning worden verwezen naar een buiten de regio, volgen de in die regio geldende procedure voor onderzoek naar ondersteuningstoewijzing.

Praktijkonderwijs:

- k) Bij leerlingen die mogelijk in aanmerking komen voor Praktijkonderwijs dienen bij Limes Praktijkonderwijs voor het onderzoek te worden aangemeld.
- l) Er wordt bij Limes Praktijkonderwijs didactisch en intelligentie-onderzoek afgenomen:
 - o Drempelonderzoek (Didactische toetsen)
 - o NIO (Nederlandse Intelligentietest Onderwijs)
- m) De Adviescommissie Toelaatbaarheid (ACT) van het Samenwerkingsverband beoordeelt en adviseert op basis van:
 - het aangeleverde dossier (zie inhoudsvereisten paragraaf 2)
 - de uitslag van het drempelonderzoek en NIO
 - voor toelating tot het praktijkonderwijs gelden landelijke criteria.
- n) SBO: Afname onderzoek en het adviesgesprek vindt plaats op de eigen schoollocatie. Data wordt met de scholen afgestemd.

2A. Inhoudsvereisten aanmelding onderzoek en advies

Het aanmeldformulier in Onderwijs Transparant bevat minimaal de volgende informatie:

- Een **overzicht van toetsgegevens** uit het leerlingvolgsysteem van groep 6 t/m eind groep 7;
- Voor de bepaling toelaatbaarheid Praktijkonderwijs worden ook de leerresultaten op technisch lezen beoordeeld. **Daarom is het nodig om de resultaten van een van de volgende leestests toe te voegen, die in het schooljaar 2021-2022 zijn afgenomen:**
 - LOVS AVI, Cito, 2009
 - LOVS DMT Cito 2009 (kaart 1, 2 en 3)
- Een typering van de leerling en omschrijving ondersteuningsbehoeften in het VO;
- Een onderbouwde motivering van het (voorlopig) advies Praktijkonderwijs (PrO) of leerwegondersteunend onderwijs (LWOO) door verwijzende school;
- Een bijgevoegde schriftelijke toestemmingsverklaring van de wettelijk vertegenwoordiger(s) van de leerling Aanvullend onderzoek LWOO en Praktijkonderwijs (zie bijlage).

Indien aanwezig en van belang wordt de volgende informatie toegevoegd:

- Een recent geëvalueerd Groeidocument / OPP/ Handelingsplan;
- Reeds afgenomen intelligentieonderzoek. Alleen intelligentieonderzoek ondertekend door diagnostisch geschoolede en BIG-geregistreerde psycholoog of orthopedagoog, met een onderzoekdatum die valt binnen het afgelopen schooljaar en valt binnen de toegestane testinstrumenten. Hiervoor moet schriftelijk toestemming zijn van de wettelijk vertegenwoordiger(s) van de leerling.
- Indien dat noodzakelijk is voor het vormen van een oordeel, de resultaten van een of meer persoonlijkheidsonderzoeken met betrekking tot prestatiemotivatie, faalangst en emotionele instabiliteit die een beeld geven van de sociaal-emotionele problematiek van de leerling in relatie tot de leerprestaties. Hiervoor moet schriftelijk toestemming zijn van de wettelijk vertegenwoordiger(s) van de leerling.

2B. Adviescommissie Toelaatbaarheid

De [Adviescommissie Toelaatbaarheid \(ACT\)](#) beoordeelt dossiers voor aanvragen van toelaatbaarheidsverklaringen (TLV) Praktijkonderwijs, teneinde een advies te geven aan de directeur-bestuurder van het Samenwerkingsverband.

3a. Richtlijnen Leerwegondersteuning in het vmbo

Leerwegondersteuning is er voor vmbo-leerlingen die didactische ondersteuning nodig om het taal- en rekenniveau op minimaal het niveau (2F) te brengen en een vmbo-diploma te kunnen halen. Het is geen aparte onderwijssoort, maar ondersteuning in één van de leerwegen binnen het vmbo.

Leerwegondersteuning	Relatieve leerachterstanden: 25% tot 50% tenminste twee van de vier domeinen (waarvan minimaal 1 BL of IR):
Een leerling voldoet aan de criteria voor leerwegondersteuning als er sprake is van de volgende relatieve leerachterstanden:	<ul style="list-style-type: none">• technisch lezen (TL)• begrijpend lezen (BL)• spellen (SP)• inzichtelijk rekenen (IR)
	Leerachterstanden worden berekend met de formule: $(1 - (DLE/DL)) \times 100 = \text{leerachterstand} \times 100\%$.
	Bij geringe afwijkingen rond de 25% of 50% leerachterstanden beslist de vmbo-school of zij de leerling (leerweg)ondersteuning aanbiedt. De ondergrens is indien leerlingen binnen de criteria van het Praktijkonderwijs vallen.

3b. Criteria voor Praktijkonderwijs

Voor toelating tot het Praktijkonderwijs gelden wettelijke criteria en is niet het schooladvies leidend. Het Inrichtingsbesluit WVO artikel 15d beschrijft op basis van welke beoordelingscriteria het Samenwerkingsverband een Toelaatbaarheidsverklaring voor het Praktijkonderwijs mag toewijzen. Onderstaand schema is daar een samenvatting van.

Praktijkonderwijs	IQ	Relatieve leerachterstanden: > 50% op tenminste twee van de vier domeinen (waarvan minimaal 1 BL of IR):
Het Samenwerkingsverband wijst de aanvraag voor Praktijkonderwijs uitsluitend toe, indien uit het leerlingdossier blijkt dat er sprake is van:	55 tot en met 80	<ul style="list-style-type: none">• technisch lezen (TL)• begrijpend lezen (BL)• spellen (SP)• inzichtelijk rekenen (IR)

3c. Grensvlak LWO en PrO

Bij twijfel tussen LWO en PrO neemt de leerling deel aan een screeningsonderzoek dat gecoördineerd wordt door het Samenwerkingsverband.

Een deel van de leerlingen bevindt zich bij de start van het voortgezet onderwijs op de grens tussen het praktijkonderwijs (pro) en vmbo. Het is dan niet altijd duidelijk waar een leerling beter op zijn of haar plaats is. Deze leerlingen voldoen aan zowel de eisen voor Praktijkonderwijs als vmbo met leerwegondersteuning. Het is gewenst om in voorkomende gevallen vroegtijdig om de tafel te gaan met de betrokkenen. Op basis van gegevens kan men dan argumenten uitwisselen en gezamenlijk tot een besluit te komen over welk type onderwijs en ondersteuning het beste aansluit bij de leerling.

Voor leerlingen waarvoor besloten wordt te starten in het Praktijkonderwijs is overstap vanuit het Praktijkonderwijs mogelijk naar vmbo (na klas 1). Leerlingen voor wie het vmbo de meest passende plek blijkt, stromen daarna door naar deze onderwijssoort.

6. Tijdpad onderzoek en advies Lwoo/PrO

Schooljaar 2021-2022

Onderstaande is van toepassing op de leerlingen die in 2022-2023 starten in het VO.

Eind gr. 7 – start gr. 8	Leerlingen in beeld brengen voor onderzoek lwoo/PrO <ul style="list-style-type: none">Het PO maakt eind groep 7 op basis van didactische gegevens van groep 6 en 7 een selectie van leerlingen die vanwege leerachterstanden (>1,5 jaar / leerachterstand 25% / DLE <45) en/of leerbelemmeringen mogelijk in aanmerking komen voor leerwegondersteuning of praktijkonderwijs.richtlijn opgave onderzoek lwoo: Eind gr. 7 (DL 50): DLE 30 – 40richtlijn opgave onderzoek praktijkonderwijs: Eind gr. 7 (DL 50): DLE <30 <p>Leerachterstanden worden berekend met de volgende formule: $(1 - (DLE/DL)) \times 100 =$ leerachterstand.</p>
Uiterlijk 1 november	Opgave leerlingen voor onderzoek en advies <ul style="list-style-type: none">PO meldt leerlingen uiterlijk 1 november aan voor onderzoek en advies bij de school in de regio Duin- en Bollenstreek waar de leerling vermoedelijk wordt aangemeld.De sbo-scholen melden uiterlijk 15 oktober bij Limes aan voor het onderzoek.Aanmelden gaat middels de POVO-module van Onderwijs Transparant > <i>zorgaanmeldroute</i> > <i>onderzoek lwoo/pro</i> > <i>Aanmeldformulier onderzoek LWOO/Pro</i>.Opgave voor het onderzoek bevat een aanmeldformulier met relevante bijlagen. De aanmeldvereisten zijn beschreven in paragraaf 2 van de overstaprocedure LWOO/PrO.Aangeven als aanvullend didactisch en intelligentieonderzoek gewenst is.<u>LET OP:</u> Schoolverloop is belangrijk voor een correcte berekening van de didactische leeftijd (DL). Het is van belang dat <u>alle jaren</u> primair onderwijs (inclusief doublures) worden aangegeven. <u>Ook als dit onderwijsjaren op een andere PO-school of in het buitenland zijn.</u>
1 november t/m 15 november	Aanmeldingen worden verwerkt en beoordeeld <ul style="list-style-type: none">Waar mogelijk wordt er direct door vmbo direct een advies afgegeven.Voor PrO vindt altijd aanvullend onderzoek plaats.Aanmeldingen kunnen worden teruggezet indien er aanvullende informatie vanuit het PO gewenst is.

	<p>Onderzoek toelaatbaarheid Praktijkonderwijs</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het PO krijgt voor de aangemelde leerlingen een uitnodiging voor het onderzoek (Drempelonderzoek en NIO). • Het PO informeert ouders en leerling over datum, tijdstip en locatie. • Afname onderzoek op SBO vindt plaats op locatie. Data wordt met de scholen afgestemd.
<p>24 november 8 december</p>	<p>Onderzoek LWOO (Optioneel)</p> <p>Evt. afname (aanvullend) didactisch onderzoek / intelligentieonderzoek, na overleg.</p>
<p>20 nov t/m 15 dec.</p>	<p>Toewijzing lwoo door vmbo-school (lwoo) en Advies t.a.v. toelaatbaarheid Praktijkonderwijs door ACT</p> <p>Op grond van de resultaten aangeleverde didactische gegevens vanuit het PO en evt. afgenomen testen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contact en overleg met het PO en ouders is noodzakelijk als de uitslagen niet eenduidig zijn of afwijken van de bevindingen van de basisschool. • Dit overleg kan leiden tot verzoek om aanvullende toetsinformatie uit groep 8 aan te leveren en/of afname intelligentieonderzoek.
<p>Uiterlijk 15 dec.</p>	<p>Communicatie over het advies</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het PO leest middels een adviesblad het advies terug in het dossier in Onderwijs Transparant. • De uitslagen van de afgenomen testen worden (samen met het advies n.a.v. onderzoek) toegevoegd als bijlagen aan het dossier van de leerling. • Indien wenselijk kan PO mondeling uitleg krijgen over het advies, via de contactpersoon van de betreffende school. • Op de sbo-scholen vinden gesprekken t.a.v. de adviezen plaats tussen school en ACT. <p>Let op: De uitslag op het scoreformulier van het Drempelonderzoek is <u>niet</u> het advies van de VO-school!</p>
<p>7 jan. e.v.</p>	<p>Communicatie naar ouders door PO</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het PO communiceert met de ouders over de uitslagen van de afgenomen testen en het advies. • Het PO geeft ouders advies over schoolkeuze. <p>Aanmelden leerling bij vo-school door ouders</p>

7. Overzicht van scholen, contactpersonen en planning testafname (2021-2022):

Testafname	Locatie	Contactpersoon
Drempel + NIO: 3 november 2021	Limes Praktijkonderwijs Louise de Coligny laan 5 2220 AA Katwijk	Mevrouw Katinka van Netten Telefoon: 071 - 402 99 90 E-mail: k.vannetten@limes-katwijk.nl
Drempelonderzoek: 24 november 2021	Fioretti College Hillegom Van den Endelaan 5a 2182 ES Hillegom	Mevrouw Monique van Dooren Telefoon: 0252 - 46 19 34 E-mail: m.v.dooren@fioretti.nl
Drempelonderzoek: 24 november 2021	Teylingen College, sector KTS Leidsevaart 4 2215 RE Voorhout	De heer Hermen Verbaas Telefoon: 0252 - 46 18 00 E-mail: h.verbaas@teylingen-college.nl
Drempelonderzoek: 24 november 2021	Vakcollege Rijnmond Louise de Coligny laan 2 2224 VT Katwijk	Mevrouw Mirthe den Hollander Telefoon: 071 - 401 31 28 E-mail: aanmelding@vakcollegerijnmond.nl
Drempelonderzoek: 24 november 2021	Wellantcollege Rijnsburg Sandtlaan 98 2231 CE Rijnsburg	Mevr. Lisa Kroezen Telefoon: 071 - 402 16 57 E-mail: l.kroezen@wellant.nl
NIO: 8 december 2021	Teylingen College, sector KTS Leidsevaart 4 2215 RE Voorhout	De heer Hermen Verbaas Telefoon: 0252 - 46 18 00 E-mail: h.verbaas@teylingen-college.nl
Drempel + NIO: N.t.b. (Na 15 maart)	Limes Praktijkonderwijs Louise de Coligny laan 5 2220 AA Katwijk	

Sbo-School	Datum	Testafname
Don Bosco	26-10-2021	Drempel
Don Bosco	02-11-2021	NIO
Savio	27-10-2021	Drempel
Savio	03-11-2021	NIO
Windvang	28-10-2021	Drempel
Windvang	04-11-2021	NIO

Toestemmingsverklaring aanvullend onderzoek LWOO en Praktijkonderwijs

Naam leerling:

Adres en huisnummer:

Postcode en woonplaats:

Geboortedatum:

Hierbij geven de ouder(s)/verzorger(s) van bovengenoemd kind toestemming:

Delen leerlingdossier met:

- De vo-school waar de leerling vermoedelijk wordt aangemeld:
- De Adviescommissie Toelaatbaarheid van het Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek

Drempelonderzoek

- Voor afname van het Drempelonderzoek (didactisch onderzoek) om vast te stellen welke ondersteuning de leerling nodig heeft in het voortgezet onderwijs.

Intelligentieonderzoek

- Voor afname van een intelligentietest (NIO) door het voortgezet onderwijs om vast te stellen welke ondersteuning de leerling nodig heeft in het voortgezet onderwijs.
- Toestemming om de testresultaten en uitslagformulier van de intelligentietest NIO (digitaal) te verstrekken aan:
 - De basisschool van bovengenoemd kind.
 - De adviescommissie toelaatbaarheid van het Samenwerkingsverband (t.b.v. de toetsing aan criteria praktijkonderwijs).
 - Aan de school voor voortgezet (speciaal) onderwijs waar bovengenoemd kind wordt aangemeld.

*(Wij verzoeken u **aan te vinken** voor welke onderdelen u toestemming geeft.)*

Naam gezaghebbende ouder/verzorger 1:	Naam gezaghebbende ouder/verzorger 2:
Handtekening:	Handtekening:
Datum:	Datum:

- Er is sprake van slechts één gezaghebbende ouder/verzorger

*De wettelijke vertegenwoordiger(s) van de leerling verklaren met ondertekening tevens dat de inhoud van de aanvraag met hen is besproken. En tevens dat de basisschool hen op de hoogte heeft gebracht van de doelstellingen en werkwijze van de Adviescommissie LWOO/PrO van het Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek.
De basisschool voegt deze toestemmingsverklaring toe bij de aanmelding voor het onderzoek.*

Toelichting bij toestemmingsverklaring onderzoek LWOO / PrO

Onderdeel 1: Informatieoverdracht t.b.v. onderzoek en advies

- De informatie-uitwisseling heeft alleen betrekking op de toetsing aan de criteria LWOO/PrO daarmee vast te stellen of en welke ondersteuning de leerling nodig heeft in het voortgezet onderwijs. Hieronder valt de aangeleverde onderwijskundige informatie door de basisschool, eventuele test- en toetsresultaten en het advies.
- De beoogde school voor voortgezet onderwijs en de Adviescommissie toelaatbaarheid van het Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek beoordelen het aangeleverde dossier aan de hand van de criteria en delen vervolgens het advies mede aan de basisschool. De toegang tot de gegevens beperkt zich tot de medewerkers die betrokken zijn bij de beoordeling van het dossier van uw kind.
- De gegevens worden overgedragen en vastgelegd een beveiligd online platform genaamd Onderwijs Transparant. Dit platform wordt in de regio Duin- en Bollenstreek gebruikt voor de digitale informatieoverdracht naar het voortgezet onderwijs. Het Samenwerkingsverband V(S)O heeft met Onderwijs Transparant een verwerkersovereenkomst afgesloten. Het Samenwerkingsverband hanteert een privacyreglement, dat te vinden is op: <https://www.swvduinenbollenstreek.nl/over-ons/privacyreglement/>
- Gegevens die door het PO zijn aangeleverd en in de procedure worden verzameld, worden t/m 31 augustus van het schooljaar waarin het onderzoek heeft plaatsgevonden bewaard door de Adviescommissie lwoo/pro van het Samenwerkingsverband.

Onderdeel 2: Toestemming m.b.t. didactisch onderzoek

- Aanvullend didactisch onderzoek naar het taal- en rekenniveau (Drempeltoets) wordt alleen afgenomen bij:
 - a) Leerlingen die vallen binnen het grensgebied LWOO/PrO, blijkens de aangeleverde didactische gegevens;
 - b) Indien de aangeleverde didactische gegevens niet recent, eenduidig of compleet zijn.

Onderdeel 3: Toestemming afname Intelligentieonderzoek

- Aanvullend intelligentie-onderzoek wordt afgenomen indien sprake van:
 - a) Onderzoek toelaatbaarheid praktijkonderwijs. De basisschool heeft (in overleg met u) uw zoon/dochter aangemeld voor toetsing aan de criteria voor praktijkonderwijs;
 - b) Leerlingen die vallen binnen het grensgebied LWOO/PrO, blijkens de aangeleverde didactische gegevens (Drempelonderzoek en LVS basisschool).